

Kouvolan Ympäristö 2030 -ympäristöohjelman toimenpiteiden päivitys ja hyväksyminen vuosille 2027-2030

655/00.01.02.02/2026

Kaupunginhallitus 13.04.2026

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Asiaa on valmistellut kaupungin tekninen toimiala teknisen johtajan johdolla ja valmistelijan sekä ympäristöohjelman vastuuasiantuntijana ympäristöasiantuntija Timo Martikainen, jonka esitys päätöksentekoon on ohessa:

Kouvolan ympäristöohjelma "Ympäristö 2030" hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa helmikuussa 2020. Se on yksi kaupunkistrategiaa toteuttavista ohjelmista. Kaupunkistrategiassa vuosille 2025-2029 yksi keskeisistä arvoista on "kestävästi" ja visioon sisältyy "kestävän kasvun" tavoite. "Vihreä siirtymä" ja "kestävä kehitys" ovatkin strategian keskeisiä lupauksia. Yksi strategiamittareista on alueen kasvihuonekaasupäästöt. Ympäristöohjelma konkreettisine toimenpiteineen on kaupungin keskeinen työväline näiden arvojen ja lupauksen edistämiseksi sekä mitattavien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitetään, että se hyväksyy valtuuston vuonna 2020 hyväksymää ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027-2030.

Ympäristö 2030 on Kouvolan kaupungin kestävän kehityksen toimenpidesitoumus Suomen kestävän kehityksen toimikunnan ylläpitämässä Sitoumus2050-palvelussa. Valtioneuvoston kanslia nimesi sen vuoden parhaaksi kestävän kehityksen sitoumuksiksi vuonna 2020.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kouvolan ympäristöohjelma "Ympäristö 2030" on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.2.2020 ja kyseessä on nyt ohjelman päivitettyjen toimenpide-ehdotuksien hyväksyminen, joten asia esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi. Ohjelman tarkoitus on osaltaan toteuttaa myös kaupunkistrategian mukaisia tavoitteita. Kaupunkistrategiassa vuosille 2025-2029 yksi keskeisistä arvoista on "kestävästi" ja visioon sisältyy "kestävän kasvun" tavoite. "Vihreä siirtymä" ja "kestävä kehitys" ovatkin strategian keskeisiä lupauksia. Yksi strategiamittareista on alueen kasvihuonekaasupäästöt.

Ympäristöohjelma valmisteltiin vuosina 2018-2019 laajapohjaisesti teemakohtaisissa työpajoissa, joita oli kuusi kappaletta. Työpajojen osallistajat edustivat kaupunkia, konserniyhtiöitä, järjestöjä, yrityksiä, oppilaitoksia ja päättäjiä. Ohjelman luonnos oli työpajojen ja pyydettyjen kommenttien jälkeen vielä kaupungin verkkosivuilla julkisesti nähtävillä ja kommentoitavissa. Ohjelman valmistelua voidaan pitää perusteellisena ja siinä määritettyjä tavoitteita Kouvolassa laajasti hyväksyttävänä.

Ohjelman keskeiset päämäärät vuodelle 2030 ovat hiilineutraalisuus, luonnon monimuotoisuuden ylläpito sekä kiertotalouden vahvistaminen.

Teemoja ohjelmassa on kuusi, ja kullekin määritettiin työpajoissa päämäärien mukaiset tavoitetilat vuodelle 2030. Teemat tavoitetiloiineen ovat:

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

1. Joukko- ja kevyen liikenteen osuus suhteessa henkilöautoiluun on noussut merkittävästi.
2. Keskustaajamana on Kouvola-Kuusankoski, muita taajamia on vahvistettu (joukkoliikenne ja kevyt liikenne ovat vahvistuneet).

Energiantuotanto ja -kulutus

1. Energian käyttö on tehostunut ja uudistunut: Hyödynnetään runsaasti uusia, vähäpäästöisiä energiamuotoja sekä uudenlaisia energianjakelu- ja käyttöratkaisuja.
2. Erillislämmityksen kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 80 % nykyisestä ja kaupungin omistamien kiinteistöjen ostoenergian kulutus puolitetty (-50 %).

Ruoantuotanto ja -kulutus

1. Ruokavalio on muuttunut nykyistä ilmastokestävämmäksi, ekologisemmaksi ja eettisemmäksi: Se on kasvispainotteinen, kotimaisuusaste on korkeampi ja kalan käyttö on lisääntynyt.
2. Hiilensidonta on kiinteä osa tuotantoa ja maatalouden kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet.

Luonto, vedet ja viheralueet

1. Taajama- ja kyläalueilla luonnon monimuotoisuus on lisääntynyt.
2. Pienvesien (etenkin virtavesien) luonnon- ja virkistysarvot ovat lisääntyneet.
3. Kouvolan alueen metsien talous- ja luontoarvot on sovitettu käytön tasolla yhteen.
4. Hiilinieluja on lisätty.

Kulutus ja materiaalikierrot

1. Älykkäät hankinnat, joita ohjaavat elinkaarinäkökulma ja kiertotalous.
2. Rakennus- ja muun materiaalin tehokas käyttö ja maksimaalinen kierto käytön päätyttyä.

Kestävät yhteisöt

1. Kouvola on kestävyyskasvatuksen mallikaupunki.
2. Toimiva kulutustavaran kiertojärjestelmä on kaikkien ulottuvilla.
3. Lisääntynyt yhteisöllisyys on vahvistanut sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä.

Toimenpiteiden määrittely ja niiden päivittäminen ohjelmakautena

Päämäärät ja tavoitetilat määritettiin koko ohjelmakaudeksi 2020-2030. Niihin pääsemiseksi sovittiin ohjelman valmistelussa lukuisia, konkreettisia toimenpiteitä. Samalla ohjelmaan kirjattiin, että toimenpiteitä päivitetään ohjelmakauden aikana kaksi kertaa.

Ensimmäinen päivitys

2022-23 kuluessa toteutettiin ensimmäinen toimenpidepäivitys kaupungin oman henkilöstön voimin. Sen jälkeen toimenpiteitä on ohjelmassa ollut 110 kpl eri toteutusvaiheissa. Toimenpiteiden etenemistä voi seurata ympäristövahti-palvelussa.

Toinen päivitys ja toimenpide-ehdotusten hyväksyminen vuosille 2027-2030

Toisessa toimenpidepäivityksessä sovitaan toimenpiteitä vuosille 2027-2030.

Ohjelmakauden saavuttaessa puolivälin katsottiin aiheelliseksi kutsua toimenpidepäivitykseen jälleen laajasti eri sidosryhmien edustusta. Järjestetyissä kuudessa Teams-työpajassa oli yhteensä 50 eri osallistujaa, ja kokoavassa lähityöpajassa 19 osallistujaa. Työpajoissa ideoitiin vapaamuotoisesti, ja tuotetusta aineistosta jalostettiin toteuttamiskelpoisia, kunkin toimenpiteen vastuutahon kanssa työstettyjä toimenpide-ehdotuksia.

Ehdotukset sisältävät myös uutuusarvoja, eli niiden katsotaan tarjoavan tärkeitä edistysaskeleita kohti vuodelle 2030 asetettuja tavoitetiloja.

Ehdotuksia uusiksi toimenpiteiksi on 25 kappaletta. Ne jakautuvat teemoittain seuraavasti: Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne 3 kpl, energiantuotanto ja -kulutus 4 kpl, ruoantuotanto ja -kulutus 1 kpl, luonto, vedet ja viheralueet 8 kpl, kulutus ja materiaalikierrot 3 kpl ja kestävät yhteisöt 6 kpl. Kullekin toimenpiteelle on sovittu vastuutaho kaupungin organisaatiosta tai konserniyhtiöistä.

Toimenpidekirjaukseen liitetään lyhyt kuvaus, ja hyväksytyille toimenpiteille pyritään määrittämään toimenpidekohtaiset mittarit, jotka ovat ensisijaisesti numeerisia.

Toimenpide-ehdotukset teemoittain on esitetty **liitteessä**.

Kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitetään, että se hyväksyy valtuuston vuonna 2020 hyväksymää ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027-2030.

Lisätietoja: ympäristöasiantuntija Timo Martikainen, puh. 020 615 6755, timo.martikainen(at)kouvola.fi, tekninen johtaja Hannu Tylli, puh. 020 615 8570, hannu.tylli(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan toimenpide-esityksen liitteen mukaisesti
2. esittää edelleen valtuustolle, että se hyväksyy kaupungin ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpiteet liitteen mukaisesti vuosille 2027-2030 ja todeta, että hyväksytyille toimenpiteille määritellään toimenpidekohtaiset mittarit, jotka ovat ensisijaisesti numeerisia.
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 14.4.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös: